

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนบ้านหนองเขียว และเพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนบ้านหนองเขียวโดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. วิธีการศึกษาคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพ
4. สภาพบริบทโรงเรียนบ้านหนองเขียว
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผลการประเมินตรงตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรและจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

5. การประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนรู้และตัดสินผลการเรียน

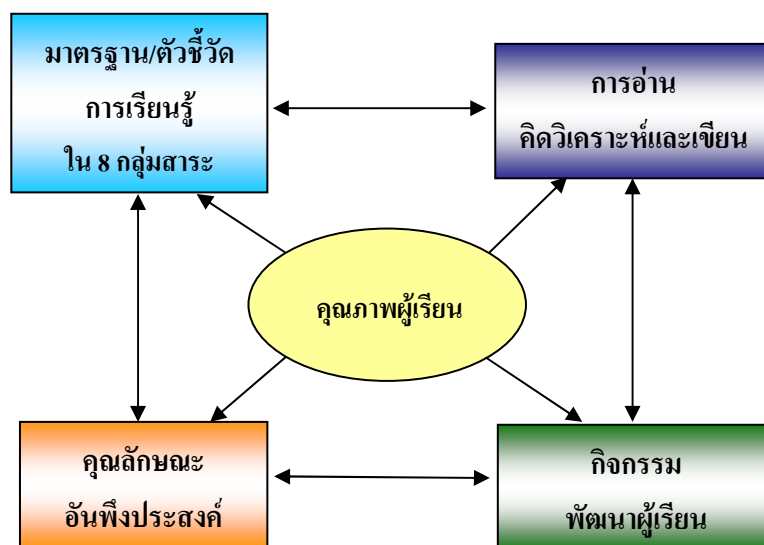
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้

7. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาต่างๆ

8. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

องค์ประกอบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

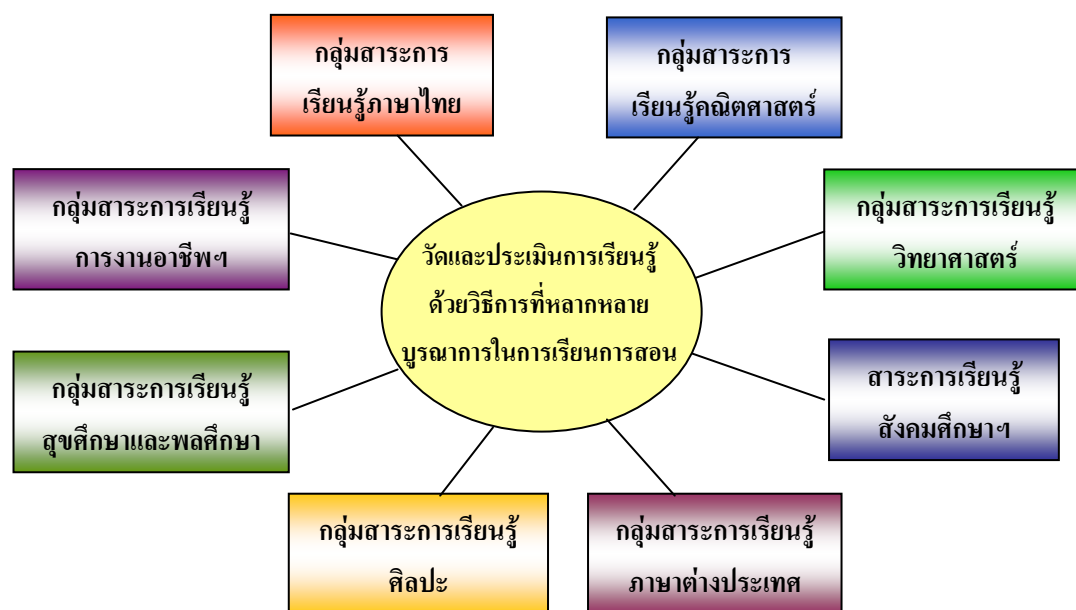
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มีความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีองค์ประกอบต่างๆ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรายกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผู้สอนทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายวิชาตามตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ได้ผลการประเมินตามความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การสังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ซึ่งผู้สอนต้องนำนวัตกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การประเมินสภาพจริง การประเมิน การปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงการและการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ไปใช้ในการประเมินผล การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการใช้แบบทดสอบแบบต่างๆ และต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างปี/ภาค มากกว่าการประเมินปลายปี/ภาค ดังแผนภาพที่ 2

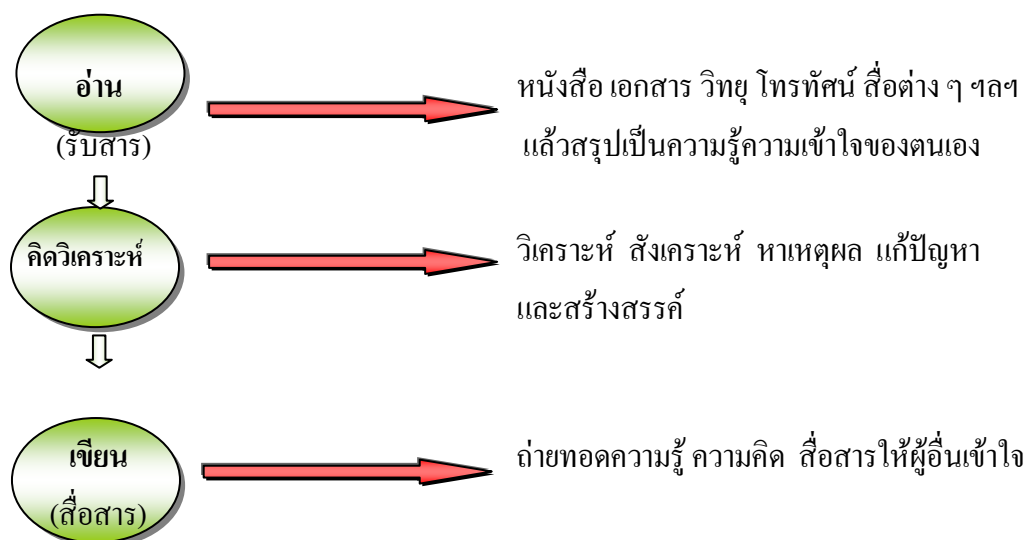

แผนภาพที่ 2 แสดงองค์ประกอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

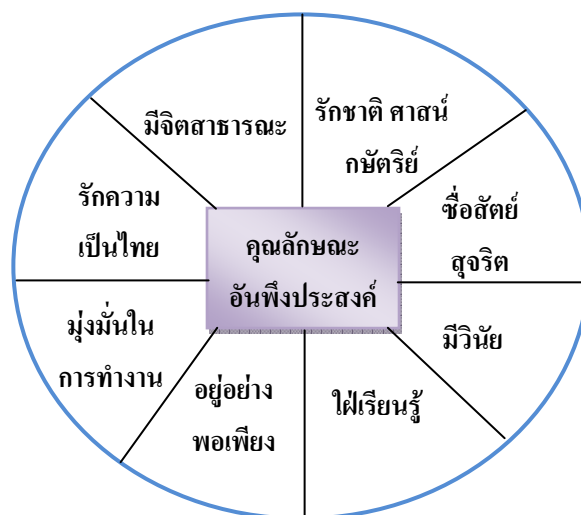
การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่าน การฟัง การดูและการรับรู้ จากหนังสือ เอกสารและสื่อต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง แล้วนำมาคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์สร้างสรรค์ในเรื่องต่างๆ และถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนซึ่งสะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างสรรค์จินตนาการอย่างเหมาะสมและมีคุณค่าแก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ พร้อมด้วยประสบการณ์ และทักษะในการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้น การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อวินิจฉัยและใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อน ชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ

การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

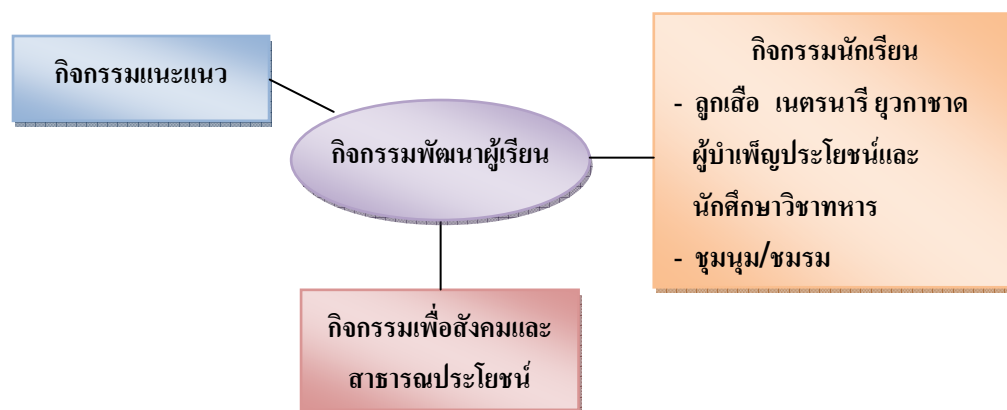
การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติม เป็นการประเมินรายคุณลักษณะแล้ว รวบรวมผลการประเมินจากผู้ประเมินทุกฝ่ายนำมาพิจารณาสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อใช้เป็น ข้อมูลประเมิน การเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แสดงองค์ประกอบการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมตามจุดประสงค์ และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรมและใช้เป็นข้อมูลประเมิน การเลื่อน ชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 แสดงการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดซึ่ง มีอยู่ 8 คุณลักษณะ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบทและจุดเน้นของตนเองได้

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาจะบรรลุผลได้นั้น ต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชนที่ต้องมุ่งจัดเวลา บ่มเพาะ ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถกระทำได้โดยนำพฤติกรรมบ่งชี้หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของคุณลักษณะแต่ละด้านที่วิเคราะห์ไว้ บูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและโครงการพิเศษต่างๆ ที่

แนวดำเนินการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบกลับการดำเนินงานได้ แผนภูมิที่ 3.2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษา โดย

1) แต่งตั้งคณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เพื่อ

1.1 กำหนดแนวทางในการพัฒนาและแนวทางการประเมิน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม

1.2 พิจารณาคัดสินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี (ระดับประถมศึกษา) รายภาค (ระดับมัธยมศึกษา) และจบการศึกษาแต่ละระดับ

1.3 จัดระบบการปรับปรุงแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมด้วยวิธีการอันเหมาะสมและส่งต่อข้อมูลเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2) พิจารณานิยามหรือความหมายของคุณลักษณะแต่ละตัว พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดหรือพฤติกรรมบ่งชี้หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของคุณลักษณะแต่ละตัว และหากสถานศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม สถานศึกษาต้องจัดทำนิยาม พร้อมทั้งตัวชี้วัดเพิ่มเติมด้วย

3) กำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษา กำหนดระดับคุณภาพ หรือเกณฑ์ในการประเมินตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี และ ผ่าน กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

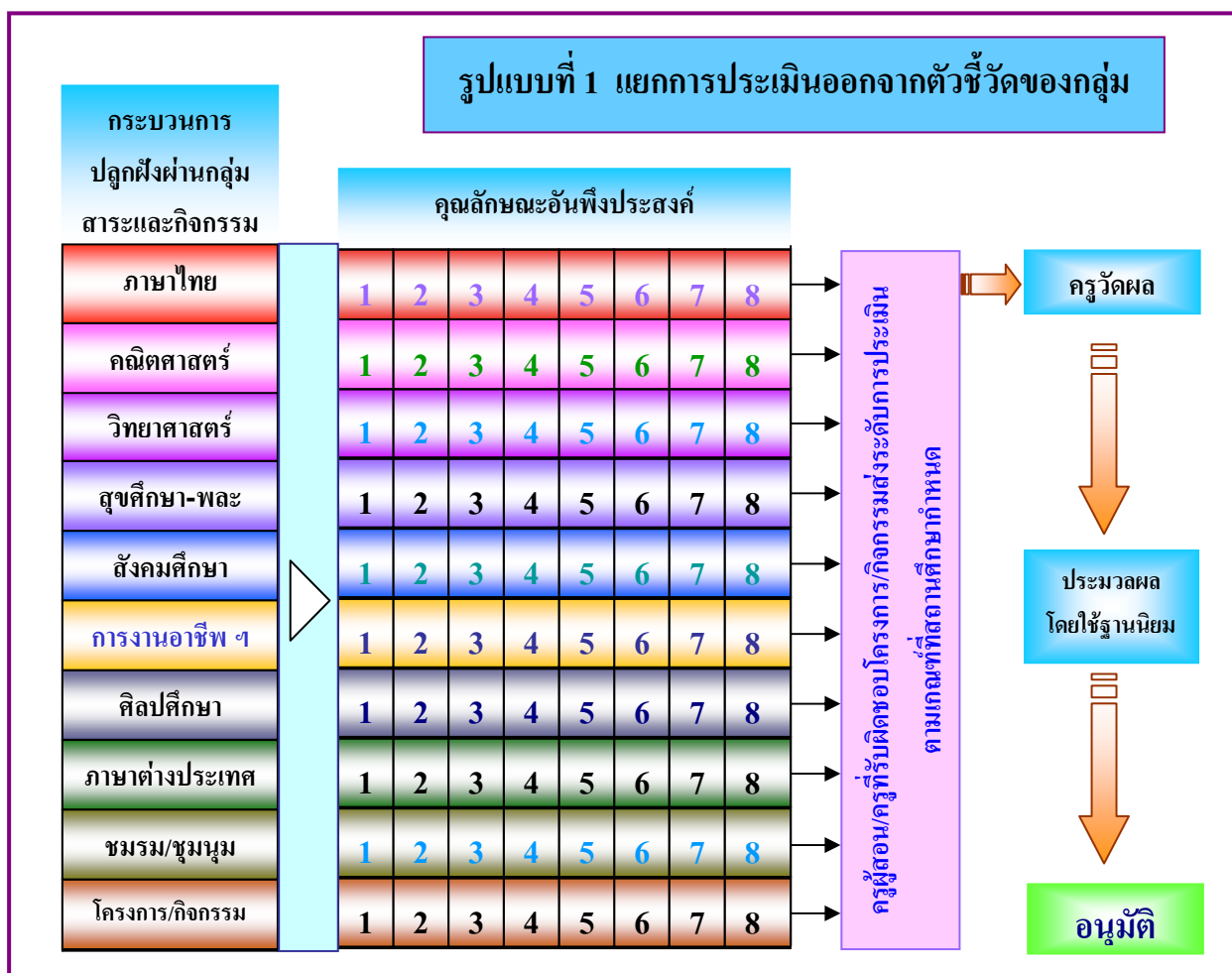
4) เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ได้แก่ ค่าฐานนิยม (Mode) แล้วตัดสินผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำผลการตัดสินให้คณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พิจารณาเพื่อดำเนินการส่งเสริม พัฒนาต่อไป

5) ให้ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้ที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวทางการพัฒนาที่นำเสนอในแต่ละรูปแบบต่อไปนี้ สถานศึกษาสามารถเลือกนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสม

รูปแบบที่ 1

รูปแบบนี้เหมาะสำหรับสถานศึกษาที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ ก่อนข้างสูงถึงสูงมาก และเหมาะสำหรับสถานศึกษาที่ต้องการเน้นด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สู่ความเป็นเลิศ โดยมีนโยบายที่จะให้บุคลากรครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกข้อตามที่สถานศึกษากำหนด โดยจะมีคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เป็นองค์กรคณะบุคคลในสถานศึกษาที่คอยช่วยเหลือคณะครูในกรณีที่พบว่านักเรียนบางคนมีปัญหาที่ซับซ้อนและไม่สามารถจะพัฒนาด้วยกระบวนการธรรมดาได้ มีความจำเป็นต้องทำกรณีศึกษา คณะกรรมการชุดนี้จะทำงานร่วมกับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาหรือครูท่านอื่นที่สนใจจะทำกรณีศึกษาร่วมกัน นอกจากนี้อาจนำสภานักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยโดยสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของสภานักเรียนถึงวิธีการที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วย

สถานศึกษาที่มีความพร้อมสูง สามารถเลือกใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดคล้องการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งในชั่วโมงการเรียนของนักเรียน และการเชิญนักเรียนมาทำความเข้าใจเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย เมื่อพบว่านักเรียนคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มเล็กๆ มีคุณลักษณะบางประการที่ยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ เป็นการอบรมสั่งสอนในลักษณะกัลยาณมิตร แบบพ่อแม่สอนลูกที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความรักและห่วงใย นอกจากนี้ สถานศึกษายังจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มเติมในรูปของ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือเป็นกิจกรรมเสริมจุดเน้นของสถานศึกษา ก็ได้ เช่น โครงการฟื้นฟู ศีลธรรมโลกของชมรมพุทธศาสตร์สากล โครงการเข้าค่ายธรรมะ โครงการเรียนรู้ตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น โดยทุกกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมเสริมจะเน้น การพัฒนาและตรวจสอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกข้อตลอดเวลา โดยไม่ได้คำนึงว่าจะ สอดคล้องกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัดในบทเรียนหรือไม่ ทั้งนี้สถานศึกษาอาจมีเป้าหมายว่า นักเรียน ร้อยละ 90 ขึ้นไปจะต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับ “ดี” เป็นอย่างน้อย

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จะทำการประเมินแยกจากการประเมินของกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยดำเนินการดังนี้

1. คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาทำความเข้าใจกับคณะครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา ครูที่ปรึกษา ครูผู้ดูแลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ถึงนโยบายของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยขอให้ครูที่ปรึกษา ครูประจำสาระวิชา ครูผู้รับผิดชอบโครงการต่างๆ ได้ให้ความสนใจร่วมกันพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกข้อ และร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดหรือพฤติกรรมบ่งชี้หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของ แต่ละคุณลักษณะตามที่คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาได้วิเคราะห์ไว้ ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัยและวุฒิภาวะของนักเรียน

2. กำหนดเกณฑ์และคำอธิบายระดับคุณภาพให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด

3. กำหนดวิธีการประเมินและเครื่องมือการประเมินให้เหมาะสมกับตัวชี้วัด

4. ดำเนินการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการประเมินเป็นระยะ ๆ

5. กำหนดระดับของพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่า พฤติกรรมนักเรียนอยู่ในระดับ “เสี่ยง” กล่าวคือ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้วยวิธีธรรมดาอาจจะไม่สามารถทำให้ผู้เรียน บรรลุตามเกณฑ์ได้ มีความจำเป็นที่ครูที่ปรึกษา หรือครูผู้สอนร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาและ

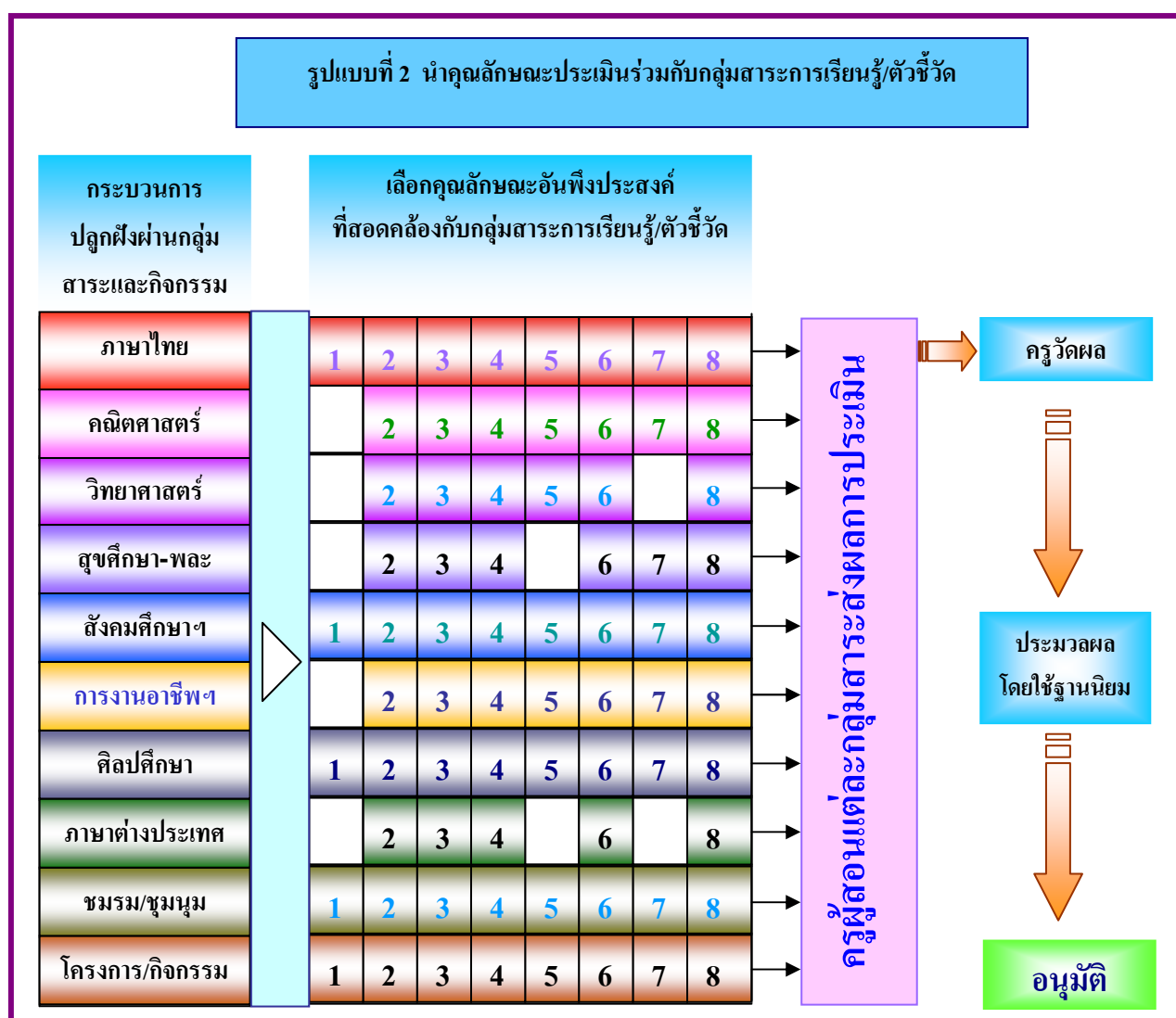
ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาต้องใช้กระบวนการวิจัยเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาโดยทำกรณีศึกษา

6. เมื่อสิ้นภาคเรียน/สิ้นปี ครูผู้สอนส่งผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกคนที่รับผิดชอบให้คณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งมีครูวัดผลเป็นเลขานุการ

7. ครูวัดผลดำเนินการประมวลผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยใช้ฐานนิยม (mode)

8. นำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติ

รูปแบบที่ 2

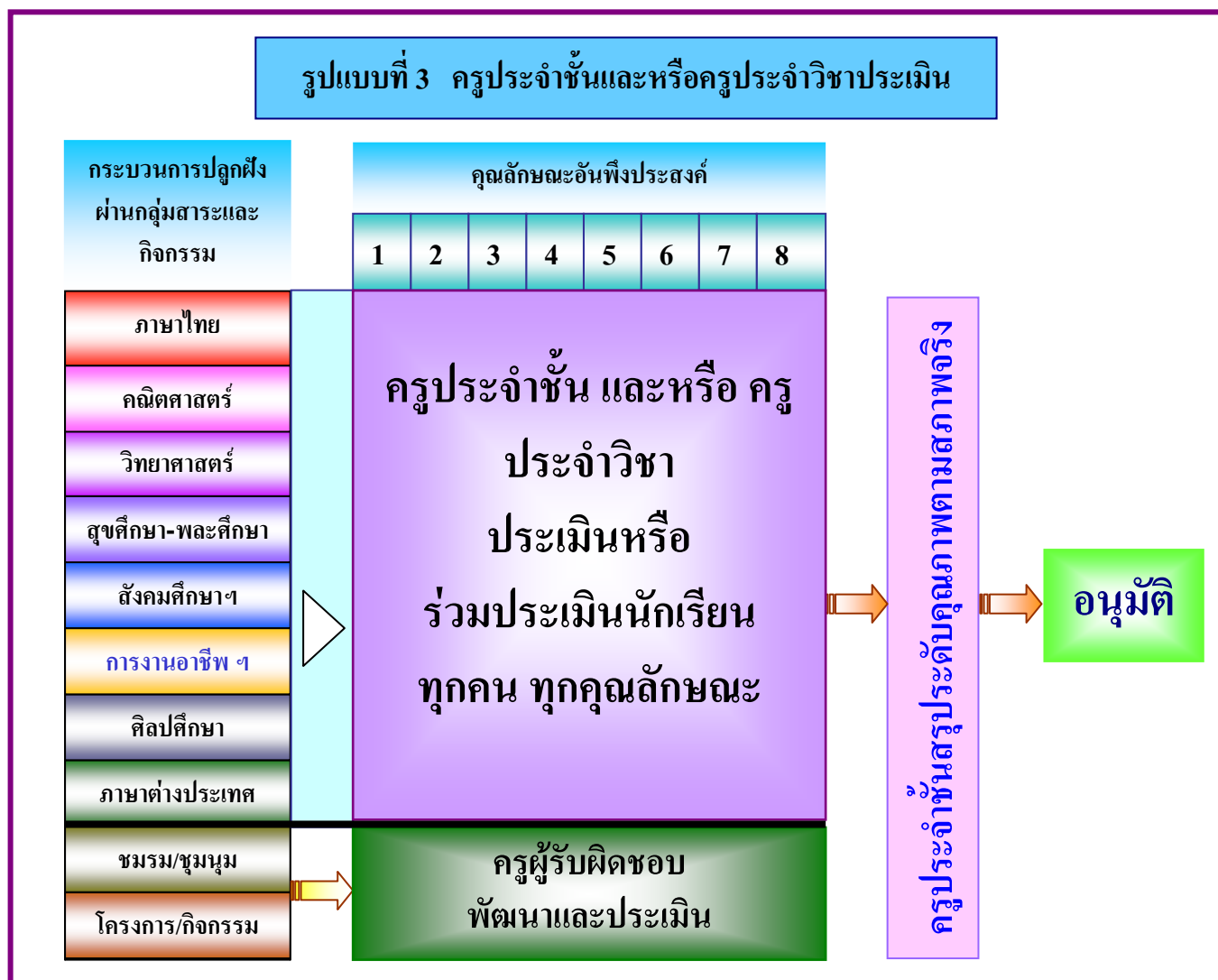

เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมปานกลาง กล่าวคือ มีจำนวนบุคลากรครูที่ครบชั้นเรียน มีครูพิเศษบ้าง แต่ไม่มากนัก ครูคนหนึ่งอาจต้องทำงานทั้งเป็นผู้สอนและทำงาน

ส่งเสริมรวมทั้งรับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ ด้วย สถานศึกษาประเภทดังกล่าวสามารถเลือกใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รูปแบบนี้ โดยการเลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์เฉพาะข้อที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัดในกลุ่มสาระนั้นๆที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบ เพื่อบูรณาการและจัดทำแผนการเรียนรู้ และแผนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในข้อนั้นๆด้วยในคราวเดียวกัน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ก็ดำเนินการประเมินร่วมกับตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาคาดหวังว่าเมื่อได้ดำเนินการในภาพรวมแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์จะครบทุกข้อตามที่สถานศึกษากำหนด โดยดำเนินการดังนี้

1. คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ร่วมกับครูผู้สอน ร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัดเนื้อหาในกลุ่มสาระวิชา และพิจารณาเลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ว่ามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อใดบ้างที่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบ รวมทั้งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย
2. ครูผู้สอนนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่คัดเลือกไว้ไปบูรณาการกับตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการพัฒนาและประเมินร่วมกัน
3. ครูผู้สอนส่งผลการประเมินให้ครูวัดผลเพื่อสรุปผลการประเมิน และนำเสนอผู้บริหาร เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

รูปแบบที่ 3

เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น หรือครบชั้นพอดี แต่ครูคนหนึ่งต้องทำหลายหน้าที่ อีกทั้งความพร้อมของทรัพยากรด้านอื่นๆ มีน้อย ถึงอย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบอัตราส่วนนักเรียนต่อครู จะพบว่าอยู่ในอัตราส่วนที่ต่ำ โรงเรียนประเภทนี้ถือว่าเป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมไม่มาก ดังนั้น การดำเนินการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ชุมชน อันได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินด้วย ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินมีความเที่ยงตรงมากขึ้น

การพัฒนาและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามรูปแบบนี้ โดยครูประจำชั้น และหรือครูประจำวิชาร่วมกันพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกคน ทุกข้อ โดยดำเนินการดังนี้

1. ครูประจำชั้นและหรือครูประจำวิชาซึ่งรับผิดชอบการสอนมากกว่าหนึ่งชั้นหรือหนึ่งกลุ่มสาระ ใช้การบูรณาการทุกกลุ่มสาระและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าด้วยกัน ร่วมกันพัฒนา และประเมินโดยอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมตามสภาพจริง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ร่วมประเมินด้วย ทั้งนี้ กรณีที่มีนักเรียนบางคนไม่ผ่านการ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อใด ครูร่วมกับชุมชนดำเนินการพัฒนาจนกระทั่งทั้งสองฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่านักเรียนมีคุณสมบัติตามเกณฑ์แล้ว จึงให้ผ่านการประเมิน

2. ครูประจำชั้นและหรือครูประจำวิชาร่วมกันสรุปผลการประเมินและนำเสนอผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่ออนุมัติ

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม รูปแบบที่ 3 ผสมผสานกับการประเมินตนเองโดยตัวผู้เรียนเอง

วิธีการศึกษาคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพ

คุณลักษณะหรือบุคลิกภาพ เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้สึกลึกซึ้งด้านจิตใจ อารมณ์ และคุณธรรมของบุคคล เป็นพฤติกรรมด้านจิตพิสัย และลักษณะของพฤติกรรมด้านจิตพิสัยมี ลักษณะเป็นนามธรรม วัดได้ยาก ต้องวัดทางอ้อม โดยใช้สถานการณ์เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ถูกวัดแสดง พฤติกรรมที่สะท้อนถึงความรู้สึกลึกซึ้งด้านจิตใจออกมา ผลของการวัดไม่มีถูกหรือผิด แต่มีความคลาดเคลื่อนได้เพราะผู้ตอบสามารถปิดบังและบิดเบือนจากความเป็นจริงได้

ภักรา นิมานนท์ (2543 , หน้า 178) ได้กล่าวถึงหลักการวัดด้านจิตพิสัยไว้ดังนี้

1. วัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด
2. วัดหลายๆครั้ง
3. วัดผลอย่างต่อเนื่อง
4. ความร่วมมือจากผู้ที่ถูกวัดเป็นสิ่งสำคัญ
5. ใช้ผลการวัดให้ถูกต้อง

รูปแบบการวัดด้านจิตพิสัยจึงเป็นการวัดเกี่ยวกับคุณลักษณะ ค่านิยม และจริยธรรม

ส่วนล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) ได้กล่าวถึงรูปแบบการวัดด้านจิตพิสัยตาม สิ่งที่ต้องการจะวัดออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. วัดเนื้อหา เนื้อหาหรือความรู้ในที่นี้ หมายถึง เนื้อหาของคุณลักษณะ ค่านิยม จริยธรรม ที่สังคมหรือโรงเรียนกำหนดไว้ และนำเนื้อหาที่เห็นว่าดีงามเหล่านี้สอนให้ผู้เรียนหรือคนในสังคม ได้นำไปประพฤติปฏิบัติกัน และเมื่อประพฤติปฏิบัติแล้วจะทำให้สังคมอยู่ได้อย่างมีความสุขทั้ง ตนเอง และผู้อื่น สิ่งที่สังคมสอนจึงเป็นสิ่งที่ควรรับรู้ไว้ก่อน การสอนความรู้แบบนี้โรงเรียนหรือ สถานศึกษาจะใช้มากที่สุด การสร้างข้อสอบแบบนี้เป็นแบบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อสอบ อาจเป็นการอธิบาย เติมคำ จับคู่ หรือเลือกตอบก็ได้ แล้วแต่จุดประสงค์ของการสอบ

2. วัดความรู้สึก ความรู้สึกเป็นพื้นฐานอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ซึ่งคุณลักษณะ ค่านิยม และจริยธรรมจริงๆ แล้วนั้นเน้นการแสดงพฤติกรรม การตัดสินใจลงมือกระทำเมื่อพบกับ ปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งการตัดสินใจนั้นแสดงว่าต้องมีพื้นฐานความรู้สึกมาก่อน ถ้าเรามีจุดประสงค์ เพื่อต้องการทราบว่าความรู้สึกทางจริยธรรมของคนนั้นมีมากน้อยเพียงใด ก็สามารถสร้างเครื่องมือ วัดดูก่อนได้ ซึ่งสามารถเอาผลของความรู้สึกไปพยากรณ์การแสดงออกทางจริยธรรมได้บ้าง การวัด แบบนี้ใช้วิธีการวัดเจตคติก็ได้ นั่นคือ กำหนดเป้า ซึ่งเป็นคุณลักษณะ ค่านิยม หรือจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ แล้วเขียนความรู้สึกต่อเป้า อาจจะใช้วิธีการของเทอร์สโตน หรือของลิเคิร์ท หรือของ ออสกูดก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม สิ่งที่จะวัดเป็นอะไร จะต้องหาข้อความที่ แสดงความรู้สึกต่อเป้าให้มีความเป็นไปได้มากที่สุด

3. วัดพฤติกรรมการแสดงออก ด้านนี้เป็นการวัดได้ตรงจุดที่สุด เพราะคุณลักษณะ ค่านิยม หรือจริยธรรม มองในแง่การพิจารณา ตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อพบสภาพ ความขัดแย้งทางจริยธรรมขึ้นมา การตัดสินใจจึงต้องใช้ค่านิยม หรือคุณธรรมระดับใดระดับหนึ่ง แล้วแต่เมโนธรรมหรือจิตสำนึกที่สั่งสมอยู่ในใจคนนั้น การวัดการกระทำจึงสามารถทำได้หลาย แบบ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การใช้ข้อความทางจริยธรรมให้เลือกตอบ การใช้ สถานการณ์ย่อยๆ ให้เขียนตอบ และการใช้สถานการณ์ย่อยๆ แล้วเขียนตัวเลือกให้ตอบ

ภัทรา นิคมานนท์ (2543 , หน้า 177) ได้สรุปวิธีการวัดด้านจิตพิสัยออกเป็น 2 วิธีดังนี้

1. การประเมินตนเอง โดยให้ผู้ที่ถูกวัดตอบแบบวัดประเภทต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือวัด ด้วยตนเอง โดยการสำรวจตนเองว่ามีความรู้สึกอย่างไรตามหัวข้อคำถามนั้นๆ

2. การประเมินโดยผู้อื่น ซึ่งเป็นการวัดโดยผู้ประเมินเป็นผู้วัดเองหรืออาจมอบหมายหรือ กำหนดให้เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง หรือเพื่อนครู ฯลฯ เป็นผู้ใช้เครื่องมือวัด

สำหรับวิธีการวัดโดยให้ผู้ตอบรายงานตนเองนั้น ภัทรา นิคมานนท์ (2543 , หน้า 179) ได้ แบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวัดเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. แบบสำรวจรายการ (Checklist)

2. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. แบบวัดเชิงสถานการณ์ (Situation form)

จากการศึกษาวิธีการวัดด้านจิตพิสัยข้างต้น จะเห็นว่าวิธีการวัดด้านจิตพิสัยนั้นมีหลากหลายรูปแบบ แต่ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พุทธศักราช 2544 เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสายผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสายผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ดังนั้นจึงขอเสนอรายละเอียดของแบบวัดที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าเท่านั้น

เทียน ไชยสร (อ้างในสุรินทร์ มหาวรรณ , 2548 , หน้า 39) ได้กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือวัดด้านจิตพิสัยที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าไว้ว่า มาตราส่วนประมาณค่า เป็นแบบสอบถามชนิดหนึ่งซึ่งมุ่งหวังให้ผู้ตอบได้พิจารณาแสดงระดับความรู้สึก หรือให้น้ำหนักแก่คำตอบในปัญหานั้น ซึ่งในการวัดความรู้สึกหรือในเรื่องคุณธรรมบางอย่าง ต้องการวัดให้ลึกลงไปว่าเราชอบ – ไม่ชอบ พอใจ – ไม่พอใจ หรือเห็นด้วย – ไม่เห็นด้วยระดับใด จึงต้องใช้มาตราส่วนประมาณค่าและได้แบ่งรูปแบบของมาตราส่วนประมาณค่าที่นิยมใช้กันไว้ 3 ประเภทคือ

1. แบบบรรยายเป็นคำพูด
2. แบบให้น้ำหนักเป็นตัวเลข
3. แบบตัวเลขประกอบคำบรรยาย

สุธรรม จันทน์หอม (อ้างในสุรินทร์ มหาวรรณ , 2548 , หน้า 40) ได้เสนอวิธีการศึกษาบุคลิกภาพไว้ 3 วิธีคือ

1. อิงทฤษฎี เป็นวิธีที่ผู้วิจัยเลือกเอาทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก แล้ววางแผนรวบรวมข้อมูลมาด้วยก็ได้ และในบางครั้งอาจอ้างทฤษฎีมากกว่าหนึ่งทฤษฎีก็สามารถทำได้ โดยผสมผสานกันอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. วิเคราะห์ตัวประกอบ วิธีนี้ผู้วิจัยจะตั้งสมมติฐานว่าบุคลิกภาพมีองค์ประกอบมากกว่าหนึ่งตัวแล้วก็จะสร้างเครื่องมือให้มีองค์ประกอบครบตามที่ตนเองคาดว่าจะมี แล้วจึงนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อพิสูจน์ว่าองค์ประกอบใดสำคัญมากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นก็จะคัดเลือกองค์ประกอบชุดหนึ่งเอาไว้ประกอบการอธิบายและลงสรุปต่อไป

3. การสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีนี้ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามชนิดปลายปิดไปให้บุคคลที่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้พิจารณาและตอบคำถามอย่างอิสระแล้วนำเอา

คำตอบที่ได้มาหาความถี่ของการตอบ แล้วจึงคัดเลือกพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ต้องการไว้ดำเนินการต่อไป

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีที่ 3 คือ การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องมากำหนดถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

สภาพบริบทโรงเรียนบ้านหนองเขียว

1. สภาพทั่วไป

1.1. สภาพภูมิประเทศ

บ้านหนองเขียว ตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ทั้งหมด 30 ตารางกิโลเมตร หรือ 19,750 ไร่ สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 750 เมตร สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบระหว่างภูเขา มีสภาพแห้งแล้งทำการเพาะปลูกได้เฉพาะในฤดูฝนเท่านั้น ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขา เผ่าลาหู่ (มุเซอ) ละว้า (ลัวะ) คะฉิ่น ลีซอ อาข่า

1.2. การคมนาคม

หมู่บ้านหนองเขียวตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเชียงดาวเป็นระยะทาง 47 กิโลเมตร การติดต่อคมนาคมโดยใช้ทางหลวงสายเชียงดาว-เมืองนะ ซึ่งเป็นถนนลาดยาง 47 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 1 ชั่วโมง

1.3. การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา นอกจากผู้ที่มีอายุระหว่าง 4-25 ปี เท่านั้นที่จะได้รับการศึกษา

1.4. อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำสวน และค้าขาย มีรับราชการบ้าง บางส่วนแต่น้อยมาก การทำไร่ส่วนใหญ่จะทำไร่เชิง ข้าวโพด ข้าวไร่ และถั่วต่าง ๆ

1.5. ประเพณีและวัฒนธรรม

ชาวบ้านหนองเขียว เป็นชาวไทยภูเขาจึงมีประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากชาวไทยพื้นราบ มีภาษาพูดเป็นของตนเอง แต่ภาษาเขียนใช้ภาษาอังกฤษสะกดแบบภาษาลาหู่ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ มีประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง เช่น ประเพณีกินวอ (ประเพณีขึ้นปีใหม่) ซึ่งจะจัดให้มีขึ้นในเดือน มกราคม ของทุกปี ประเพณีกินข้าวใหม่ ซึ่งจะจัดให้มีขึ้นหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวไร่เสร็จเรียบร้อยแล้ว นอกจากประเพณีดังกล่าวแล้ว ยังมีประเพณีคริสต์มาส ประเพณีแต่งงาน ประเพณีงานศพ

2. ประวัติโรงเรียนบ้านหนองเขียว

โรงเรียนบ้านหนองเขียว ตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่อยู่ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเมืองนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนบ้านหนองเขียว ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปีพุทธศักราช 2527 โดยความริเริ่มของมูลนิธิโครงการหลวงหนองเขียว ซึ่งเป็นหน่วยงานในโครงการพระราชดำริ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2527 โดยสร้างเป็นอาคารชั่วคราว ณ บริเวณปากทางเข้าหมู่บ้านหนองเขียว มีนักเรียนในขณะนั้น 154 คน ต่อมา ชมรมวิทยาลัยพัฒนาวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ในขณะนั้นเห็นว่าโรงเรียนตั้งอยู่ไกลจากหมู่บ้านใหม่สามัคคีมาก จึงย้ายมาตั้งใหม่บริเวณกึ่งกลางระหว่างหมู่บ้านหนองเขียว กับหมู่บ้านใหม่สามัคคี ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียน ในปัจจุบัน และได้ร่วมกับหน่วยทหารชุด ศปศ.313 บ้านนาหวาย สร้างอาคารเรียนกึ่งถาวรขนาด 4 ห้องเรียนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2528 ต่อมาได้โอนโรงเรียนมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และตั้งชื่อว่า “โรงเรียนบ้านอรุโณทัย สาขาบ้านหนองเขียว” และในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2529 ได้จัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกเทศ ชื่อว่า “โรงเรียนบ้านหนองเขียว”

ต่อมาในวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ได้รับคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 4/2546 ลว. 7 กค. 46 เรื่อง ให้ข้าราชการและลูกจ้างปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่การศึกษา และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง โอนโรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ไปสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเขียวจึงอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านหนองเขียว เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนในปีการศึกษา 2552 ทั้งหมด 599 คน เป็นชาย 311 คน หญิง 288 คน มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา 29 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 2 คน ครูผู้สอน 20 คน พนักงานราชการ 4 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กสังกัดเทศบาลตำบลเมืองนะ 2 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน และนักการภารโรง 1 คน มีนายทินกร พันธุ์เกา เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเขียว นายทิมชัย เชื้อนเพชร เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียน มีอาคารเรียนถาวร 3 หลัง อาคารคอมพิวเตอร์ 1 หลัง อาคารกึ่งถาวร 1 หลัง บ้านพักครูแบบภูเขา 2 หลัง อาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง อาคารบริหาร 1 หลัง อาคารดนตรี - นาฏศิลป์ 1 หลัง อาคารปฏิบัติงานช่าง 1 หลัง ล້วม 4 หลัง 14 ที่นั่ง และมีสนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล สนามตะกร้อ สนามเอนกประสงค์ อย่างละ 1 สนาม

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนบ้านหนองเจียว

จัดการศึกษาเต็มตามศักยภาพขั้นพื้นฐาน ประสานความรู้คู่คุณธรรม นำสู่มาตรฐานการศึกษา พัฒนาบุคลากรให้พร้อมทุกด้าน สืบสานวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น คัดค้านอนุรักษสิ่งแวดล้อม พร้อมเทคโนโลยีทันสมัย ห่วงไกลสิ่งเสพติด เป็นมิตรกับทุกองค์กร

คำขวัญของโรงเรียนบ้านหนองเจียว

“ เรียนดี มีวินัย ใฝ่ศึกษาพัฒนาคนตรี กีฬา วิชาการ งานอาชีพและเทคโนโลยี ”

ปรัชญาของโรงเรียน

ปัญญา โลภ์ลมิ ปิซโซโต “ ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก ”

สีประจำโรงเรียน

“ สีเขียวทอง ”

ต้นไม้ประจำโรงเรียน

“ ต้นจันทร์ทอง ”

พันธกิจ

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเน้นทักษะทางภาษา
2. จัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
3. จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
4. จัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในโรงเรียน
5. จัดตั้งชมรมให้กับผู้เรียนตามความสนใจ
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. จัดการศึกษาเต็มตามศักยภาพทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
8. ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
9. จัดภูมิทัศน์ให้สวยงาม เป็นระเบียบ มีความปลอดภัย
10. ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมยุทธศาสตร์ของโรงเรียน

บ้านหนองเจียว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดคุณลักษณะและบุคลิกภาพต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

เพลินพิศ ไชยสาสุข (2534) ได้สร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษา แบบวัดที่สร้างขึ้นเป็นแบบสำรวจตนเอง ประเภมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งการสร้างแบบวัด ได้ดำเนินการสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษา จากผู้บริหารศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง จำนวน 451 คน และพระ 68 รูป โดยนำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 352 คน จากนั้นก็นำเครื่องมือไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษาอำเภอหางดง จำนวน 172 คน จากผลการวิจัยทำให้ได้แบบวัดคุณลักษณะที่สำคัญ 10 คุณลักษณะ และค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ส่วนค่าความเชื่อมั่นในแต่ละคุณลักษณะ มีค่าตั้งแต่ .7991 ถึง .9845 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น .9599

เปรมจิต ชมชื่น (2535) ได้สร้างแบบวัดจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2534 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 1,420 คน แบบวัดที่สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อถามการเกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามข้อความที่กำหนดใน 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ ความประหยัด ความอดทน และความยุติธรรม รวมทั้งสิ้น 49 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดที่สร้างมีความเที่ยงตรงเชิงปรากฏ โดยการพิจารณาตัดสินจากผู้เชี่ยวชาญ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ แล้วคัดเลือกข้อที่มีน้ำหนักถ่วงตั้งแต่ .3 ขึ้นไป มีอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% แล้วทดสอบค่าที และมีค่าตั้งแต่ 3.16 ถึง 14.75 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ มีความเที่ยงตรงเชิงสภาพโดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชุด ซึ่งค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่หาโดยคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ .4748 ถึง .7893

ประเทือง เข็นทรวง (2536) ได้ประเมินสมรรถวิสัยของครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินสมรรถวิสัยของครูคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ฉบับ คือ ด้านความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพความเป็นครู และด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประเภมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสร้างคู่มือการใช้เพื่อนำแบบประเมินที่สร้างไปประเมินสมรรถวิสัยของครูคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจคุณสมบัติที่แสดงถึงสมรรถวิสัยที่จำเป็นของครูคณิตศาสตร์ ได้มาจากวิธีคัดเลือกครูคณิตศาสตร์ เพื่อนร่วมงานของครูคณิตศาสตร์ และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 140 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองประเมินสมรรถวิสัย ใช้วิธีการสุ่มครูคณิตศาสตร์ เพื่อนร่วมงานของครูคณิตศาสตร์ และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 180 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินสมรรถวิสัย ใช้วิธีการสุ่มครูคณิตศาสตร์ เพื่อนร่วมงาน และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2535 จำนวน 324 คน พบว่าแบบประเมินทั้ง 4 ฉบับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายฉบับ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ .9433 ถึง .9722

ยุพิน ไชยวงศ์ (2536) ได้ประเมินสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ 5 ฉบับคือ แบบประเมินเชิงวิชาการ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกลักษณะความเป็นครู ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราประมาณค่า 5 ระดับ พร้อมทั้งสร้างคู่มือการใช้และนำแบบประเมินสมรรถวิสัยทั้ง 5 ฉบับไปประเมินสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการสำรวจสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษา ใช้วิธีการสุ่มครูประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนร่วมงานของครูประถมศึกษาจำนวน 200 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเครื่องมือเพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินใช้วิธีสุ่มครูประถมศึกษา ผู้บริหาร เพื่อนร่วมงานของครูประถมศึกษา และบุคลากรสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 388 คน กลุ่มตัวอย่างที่ทำการประเมินสมรรถวิสัยใช้วิธีการสุ่มครูประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนร่วมงานของครูประถมศึกษาจำนวน 600 คน พบว่าแบบประเมินทั้ง 5 ฉบับเมื่อพิจารณารายข้อมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายฉบับ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ .9149 ถึง .9602

จิรพร ปัทมะสุคนธ์ (2543 , อ้างในสุรินทร์ มหาวรรณ , 2548 , หน้า 57) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหารของนักเรียนทหาร กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนทหารในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 4 – 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ผลการวิจัย พบว่า ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่วิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหารชนิดสถานการณ์ ทั้งหมด 18 องค์ประกอบ โดยมีค่าน้ำหนักถ่วงอยู่ระหว่าง .318 ถึง .834 ซึ่งจากการพิจารณาค่าน้ำหนักขององค์ประกอบตั้งแต่ .30 ขึ้นไป และคัดเลือกองค์ประกอบที่มีจำนวนข้อตั้งแต่ 4 ข้อขึ้นไปปรากฏว่า ได้องค์ประกอบของแบบทดสอบชนิดสถานการณ์จำนวน 14 องค์ประกอบ

ส่วนแบบทดสอบชนิดข้อความ มีจำนวน 9 องค์ประกอบ และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .308 ถึง .858 มีความเที่ยงตรงเชิงปรากฏโดยการพิจารณาคัดสินของผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .8901

คมกฤษ ใจคำป็น (2544) ทำการสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความกตัญญูคุณเวที การพึ่งตนเอง การรู้จักประมาณตน และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้คำถามแบบสถานการณ์ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ผลการวิจัย พบว่า แบบวัดที่สร้างมีอำนาจจำแนกรายข้อทุกข้อ คือค่าที่ที่ได้จากการทดสอบโดยใช้เทคนิค 25% มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้จำนวนข้อที่มีค่าน้ำหนักถ่วงตั้งแต่ .30 ขึ้นไป จำนวน 39 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้ง 4 ด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ .4295 ถึง .7687

แสวงหล้า โปธา (2544) ทำการสร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,916 คน เครื่องมือแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบวัดสมรรถภาพส่วนบุคคล แยกเป็นตระหนักรู้ตนเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างแรงจูงใจ มีลักษณะเป็นสถานการณ์ 5 ตัวเลือก ตอนที่ 2 เป็นการวัดสมรรถนะทางสังคม เป็นแบบสถานการณ์ 5 ตัวเลือก ผลการวิจัย พบว่า แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์มีความเที่ยงตรงเชิงปรากฏทุกข้อโดยการพิจารณาค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ .60 ขึ้นไป มีอำนาจจำแนกรายข้อทุกข้อ คือ ค่าที่ที่ได้จากการทดสอบโดยใช้เทคนิค 25% ในสมรรถนะส่วนบุคคลมีค่าตั้งแต่ 1.869 ถึง 11.701 ในสมรรถนะทางสังคมมีค่าตั้งแต่ 1.859 ถึง 14.075 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยตอนที่ 1 การตระหนักรู้ตนเอง มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจริง โดยใช้การตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับด้านการควบคุมตนเอง ด้านการสร้างแรงจูงใจ และตอนที่ 2 ของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจริงโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ แล้วทำการคัดเลือกข้อที่มีค่าน้ำหนักถ่วงตั้งแต่ .30 ขึ้นไป สำหรับความเชื่อมั่นของแบบวัด ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8524 ความเชื่อมั่นของสมรรถนะส่วนบุคคลคือ .7907 และสมรรถนะทางสังคม คือ .7956

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคุณลักษณะ บุคลิกภาพและพฤติกรรม สรุปได้ว่า เครื่องมือส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นสถานการณ์ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกการสังเกต มีการหาอำนาจจำแนกโดยวิธีทดสอบที่ดีด้วยเทคนิค 25% และส่วนใหญ่มีการยอมรับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงปรากฏโดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ส่วนการหาค่าความเชื่อมั่นส่วนใหญ่ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา